

Arealdimensjonen og vår rolle i byvekstavtalen

Marita Skorpe Falnes, plankoordinator

Bymiljøpakkedagen 18. april

Statsforvalteren i Rogaland

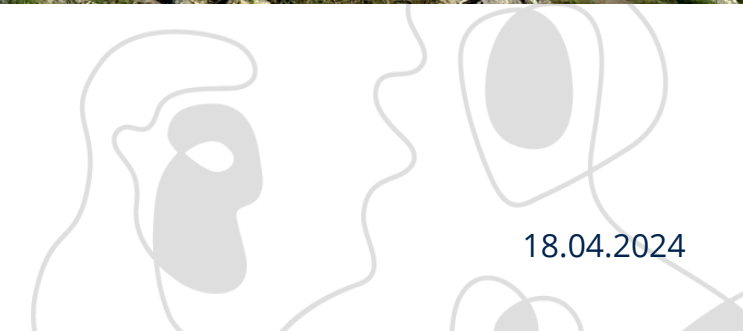

18.04.2024

Vi tar vare på Rogaland

Statsforvalteren i Rogaland

18.04.2024

Fire hovedoppgaver

- ✓ Iverksette
- ✓ Samordne
- ✓ Rettssikkerhet
- ✓ Melde fra

Strategiske satsingsområder

Barn og unge

Bærekraftige
velferdssamfunn

Klima

Staten

Samferdselsdepartementet har det overordnede ansvaret for byvekstavgiftene og samarbeider tett med **Kommunal- og moderniseringsdepartementet**. Sistnevnte har ansvar for en effektiv arealbruk som bygger opp under nullvekstmålet. Statens vegvesen leder forhandlingene og oppfølgingen av byvekstavgiftene fra statens side, og Jernbanedirektoratet deltar. I de enkelte byvekstavgiftene ivaretas arealdelen av Statsforvalteren.

Lokale parter

De er **kommunene** i avtalen som gjennom sin myndighet etter plan- og bygningsloven ivaretar arealplanleggingen i hvert enkelt byområde. De har ansvar for oppfølging av kommuneplanens arealdel er i tråd med målene i byvekstavgiften.

På arealsiden har **fylkeskommune** ansvar for rullering og oppfølging av regionale areal- og transportplaner, samt veiledning overfor kommunene knyttet til kommunal planlegging.

Viktige plangrep for god byutvikling er å samordne areal-, bolig- og transportpolitikken, kombinert med at urbane kvaliteter vektlegges. Departementet følger nå opp disse prinsippene blant annet gjennom arbeidet med byvekstavgifter.

Byvekstavgiftene er regjeringens viktigste virkemiddel for å utvikle **attraktive byer** med god mobilitet og fremkommelighet, og med mindre lokal luftforurensning, støy og klimagassutslipp. **Effektiv arealbruk**, virkemidler som reduserer bilbruk og tilrettelegging for klima- og miljøvennlig transport av avgjørende for å få en slik utvikling. Målet er å stanse veksten i persontransport med bil – ofte omtalt som nullvekstmålet. Regjeringen har også andre tilskuddsordninger som er rettet inn mot å nå dette målet.

Nullvekstmålet

Målet for byområdene er at klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy skal reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, sykling og gange. Dette kalles nullvekstmålet.

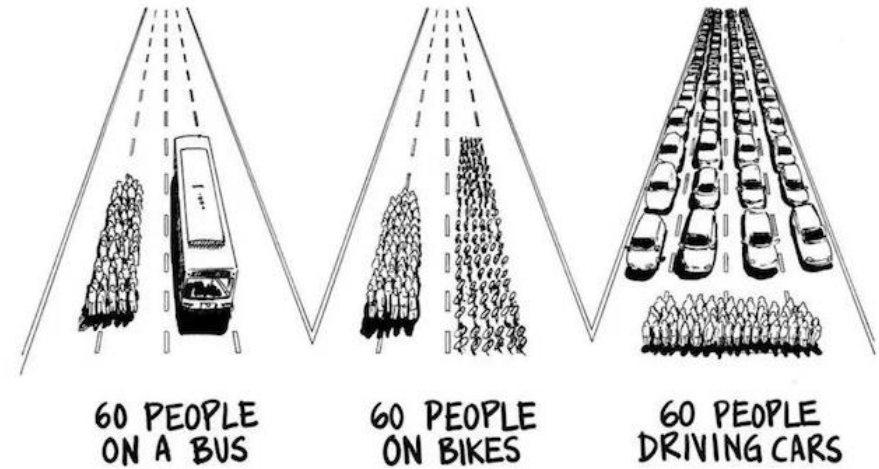

- La bussen få to felt på Motorveien

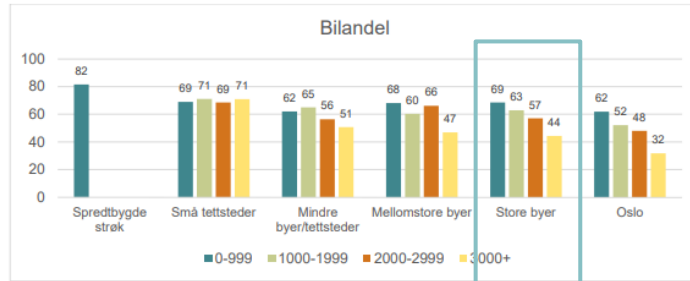
Hvis to felt på Motorveien reserveres for buss vil det kunne gi en halv million flere reiser med kollektivtrafikken på Nord-Jæren, eller en dobling i forhold til i dag, anslår Boreal-sjefen.

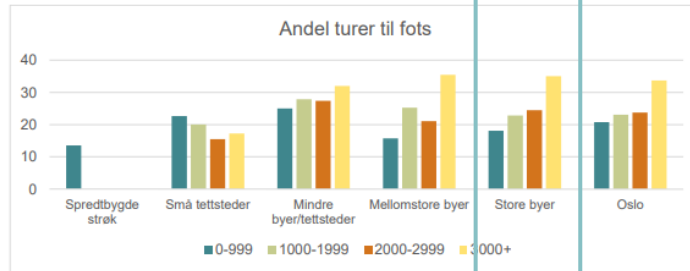
Buss i kø er en kraftig hemsko for kollektivtilbudet, og Boreal-sjefen tar nå til orde for å slippe bussen til på Motorveien. Foto: Jarle Aasland

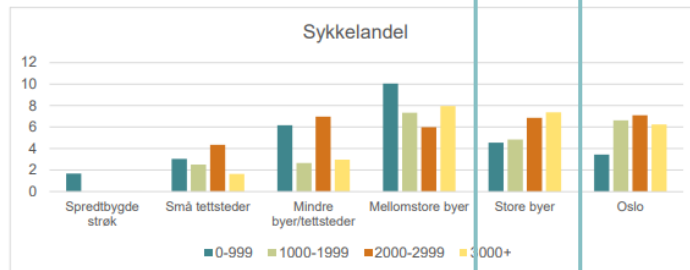
When compared with active and public transport, this drawing clearly highlights how cars are the least space-efficient mode of transport, without even considering parking requirements. Prioritising cars where limited space comes at a premium just doesn't make sense. (Image: [BikeyFace](#))

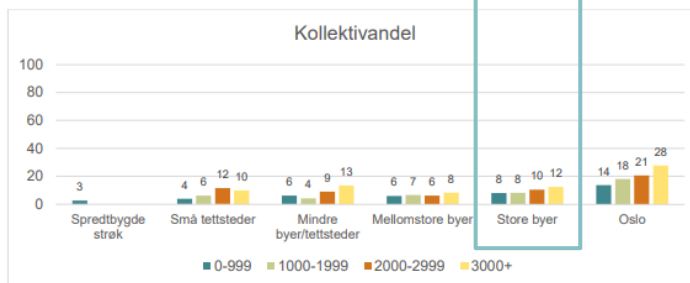
Figur 4.6: Bilandel, etter tettstedskategori og befolkningstetthet (pers. pr. km²). Prosent.

Figur 4.7: Andel turer til fots, etter tettstedskategori og befolkningstetthet (pers. pr. km²). Prosent.

Figur 4.8: Sykkelandel, etter tettstedskategori og befolkningstetthet (pers. pr. km²). Prosent.

Figur 4.9: Kollektivandel, etter tettstedskategori og befolkningstetthet (pers. pr. km²). Prosent.

Utbyggingsmønster påvirker valg av transportmiddel

Arealbruk til samferdsel

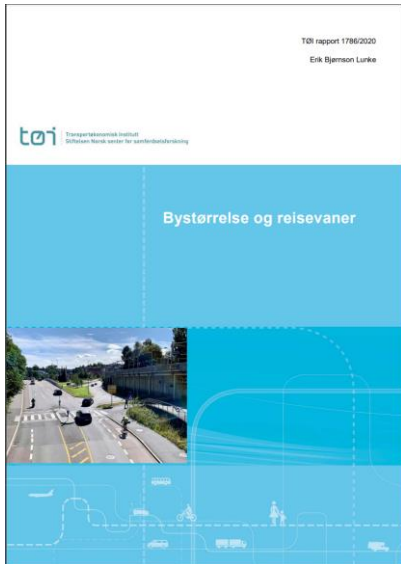
- i Rogaland:

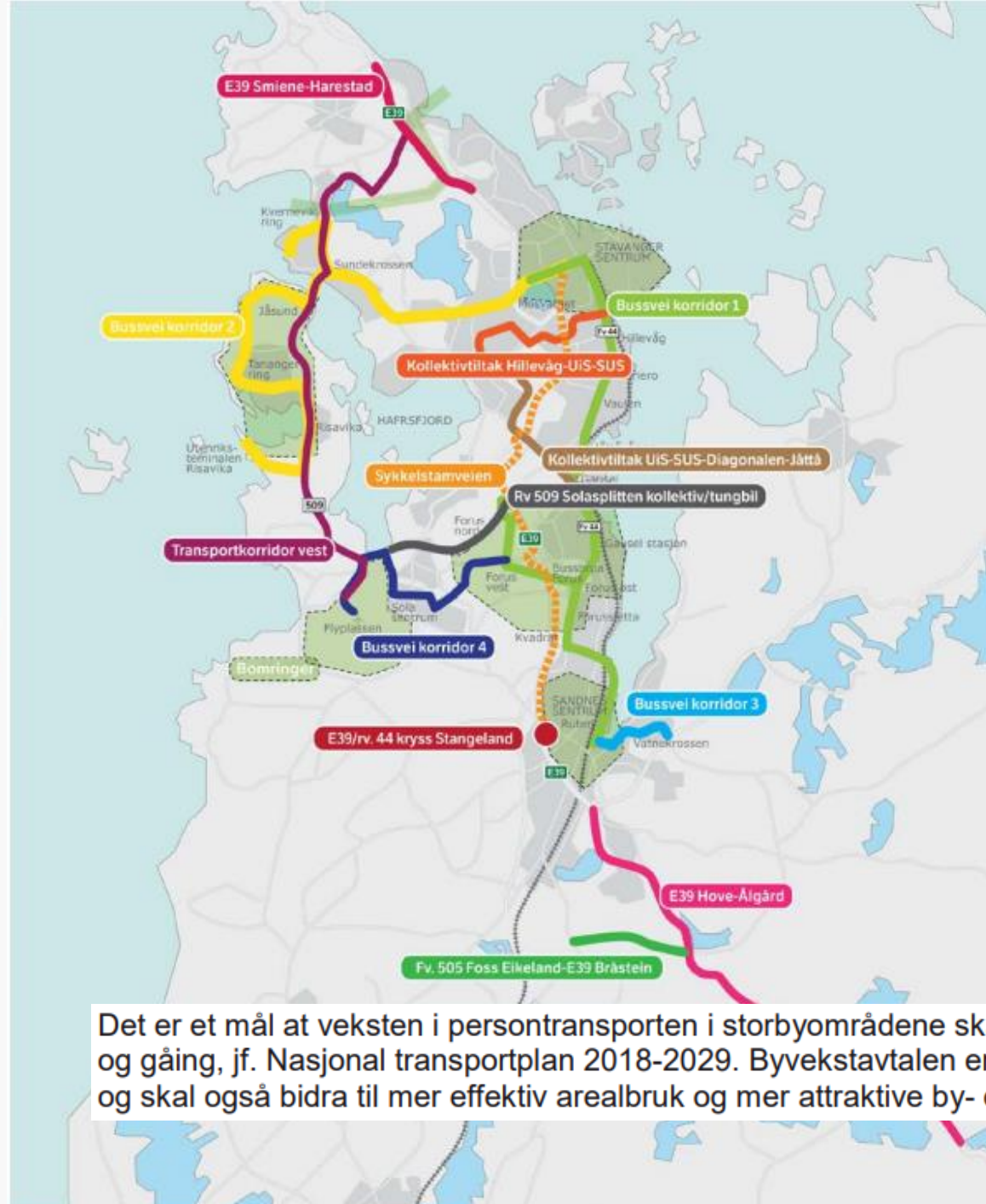
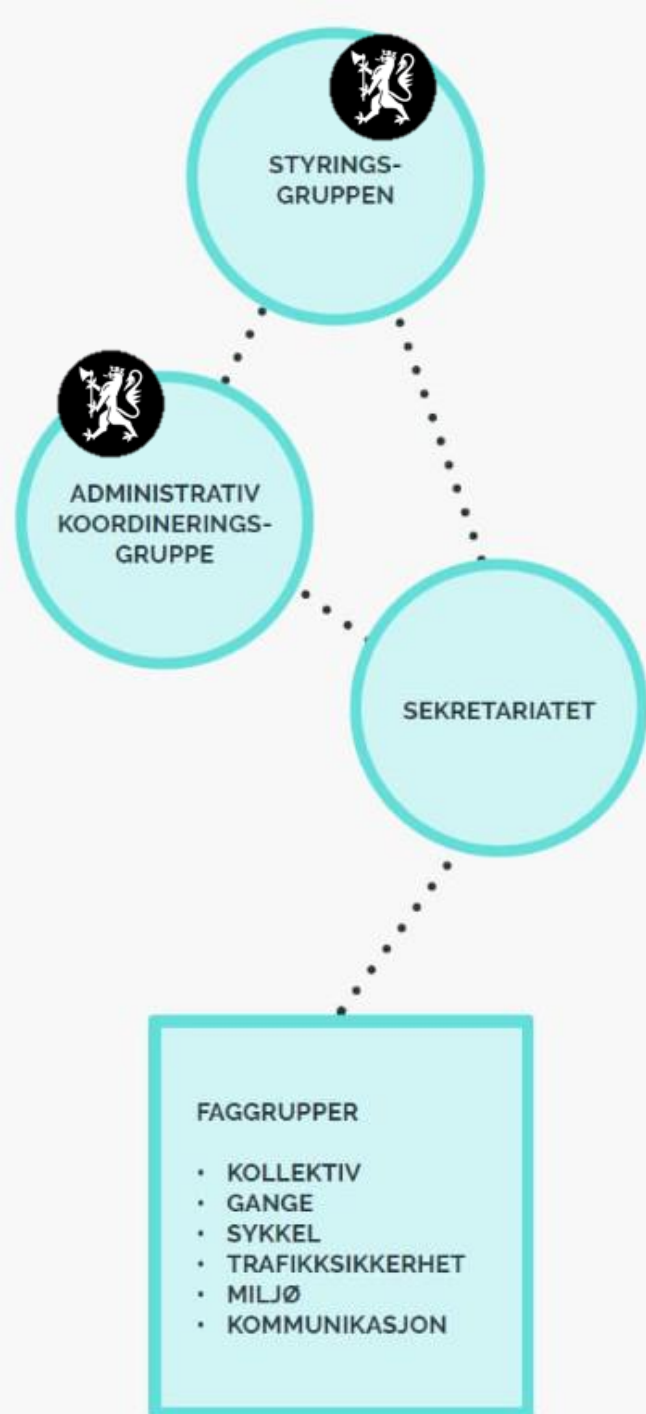
- i Stavanger:

- i Suldal:

dekar per innbygger	% av areal
0,2	0,9
dekar per innbygger	% av areal
0,1	1,7
dekar per innbygger	% av areal
1,6	0,3

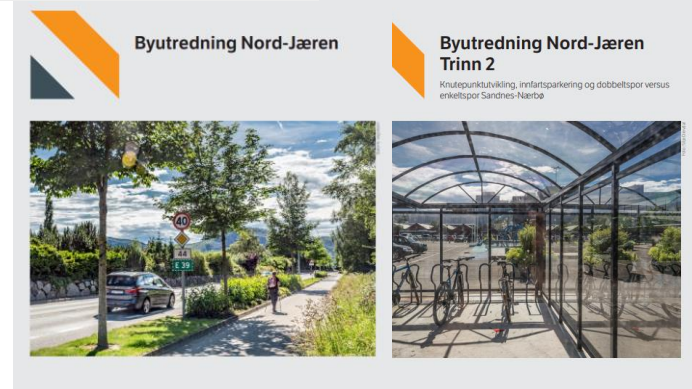
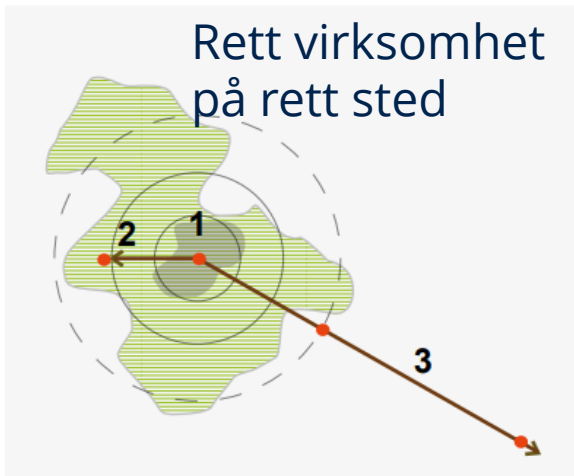
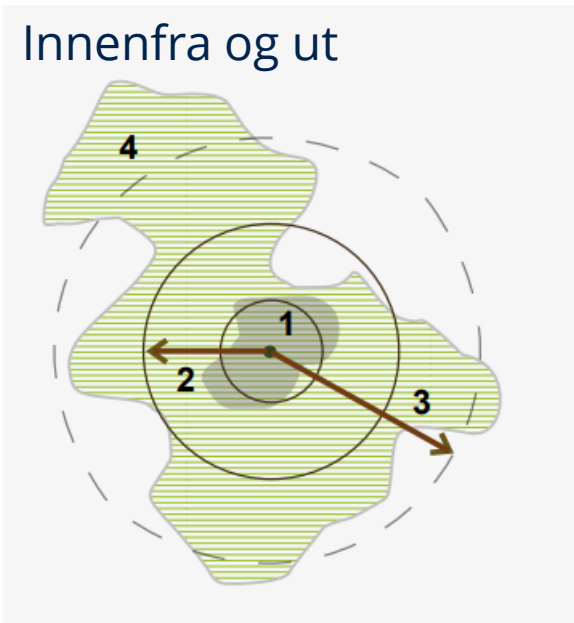
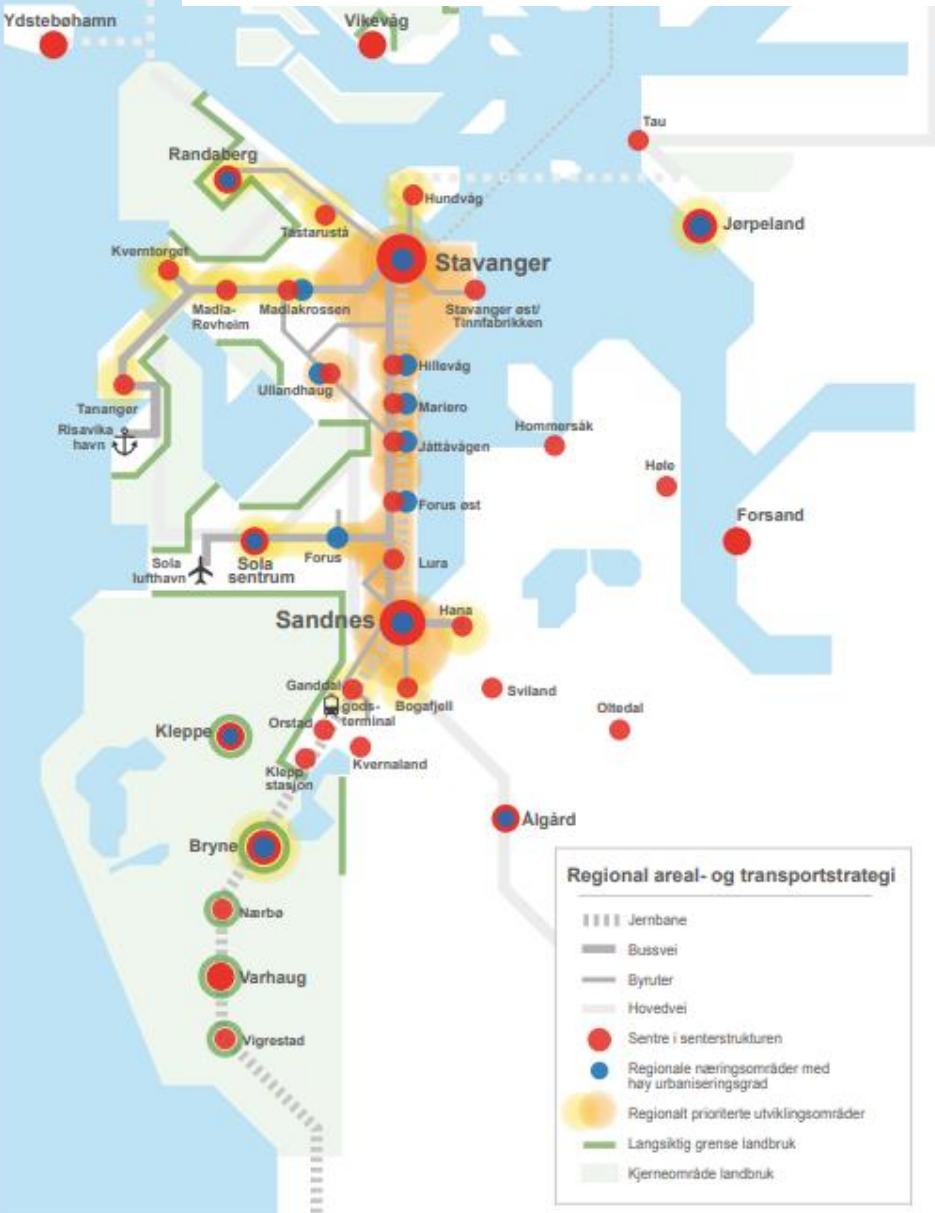
Kilde: arealregnskap for Rogaland 2023

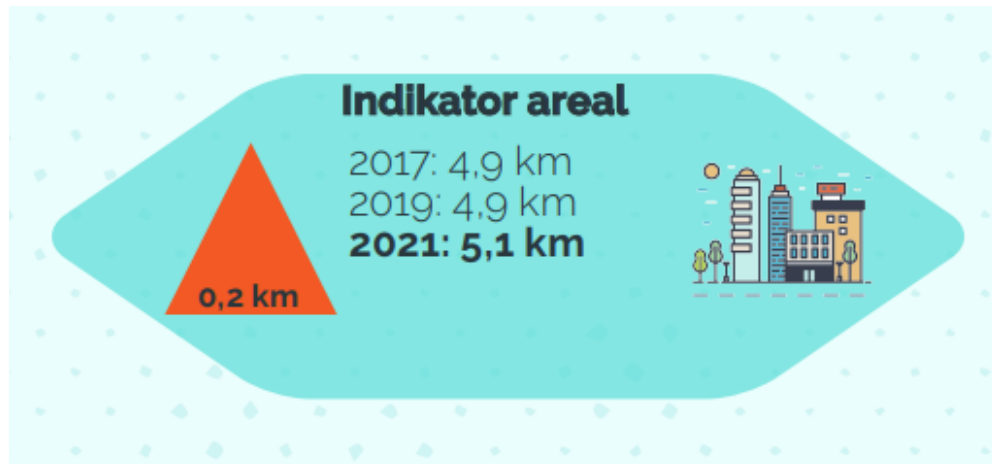
Det er et mål at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med kollektivtransport, sykling og gåing, jf. Nasjonal transportplan 2018-2029. Byveksttalen er et virkemiddel for å nå dette målet, og skal også bidra til mer effektiv arealbruk og mer attraktive by- og tettstedssentre.

Byutredningen har dannet et transportfaglig grunnlag for revidering av regionalplanen. Utvikling i tråd med regionalplanen er en forutsetning for å nå nullvekstmålet. Avtalepartene forplikter seg gjennom denne byvekstavtalen til å bidra aktivt til at innholdet i planen blir realisert.

Arealindikatorer – tallfesting av arealbruken i avtaleområdet

- Arealindikator måles kun hvert 2. år (og kun for bolig)
- Ikke rapportering på parkeringsindikator
- Lite forpliktende – skal ikke måle måloppnåelse

Andre innsatsområder følges opp gjennom:

- Indikatorer for arealbruk
- Indikatorer for parkering

Disse indikatorene brukes ikke for å måle måloppfyllelsen av avtalen, men kan gi et bilde av i hvilken grad virkemidler innenfor arealbruk og parkering tas i bruk. Dette kan være særlig viktig å følge opp, dersom indikatorene for trafikkutvikling viser dårlig måloppfyllelse.

Videre arbeid med oppfølging av arealdimensjonen i Bymiljøpakken

- Areal- og miljødimensjonen fortjener mer fokus – penger, kostnader og kutt vs. måloppnåelse for prosjekt
- Porteføljestyling – prioritere prosjekter som bidrar med å strukturere arealbruk
- Råd, veiledning og uttalelser til kommunale planer
- Videreutvikling av arealindikatorene i byvekstavgiftene
- Ta i bruk ADV-RTM (arealdataverktøy i regionalt transportmodell)

Takk for meg!

Marita Skorpe Falnes
plankoordinator
marita.falnes@statsforvalteren.no

Statsforvalteren i Rogaland

Facebook facebook.com/statsforvaltarenirogaland/
Nettside statsforvalteren.no/ro

